

Lise öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçları ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi

İzel ŞİRİN¹ , Çisem ÜNLÜ¹

¹Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Çorum, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.12599670

Gönderi Tarihi/ Received:
25.04.2023

Kabul Tarih/ Accepted:
30.03.2024

Online Yayın Tarihi/ Published:
30.06.2024

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçları ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. Araştırmanın evreni Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı genel müdürlüklerine (Ortaöğretim Müdürlüğü, Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü) bağlı Çorum ili Alaca ilçesinde bulunan liselerde öğrenim gören 1343 öğrenciyi kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 1088 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak 'Kişisel Bilgi Formu', 'Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği' ve 'Beden Eğitiminde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler T-Testi ve Anova analizi Pearson korelasyon basit ve çoklu regresyon analizleri kullanılmıştır. Bulgularda cinsiyete göre temel psikolojik ihtiyaçlar, özerklik, yeterlilik boyutu ve beden eğitimi dersi tutumu arasında anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Temel psikolojik ihtiyaçlar ile beden eğitimi dersine yönelik tutum arasında, pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Temel psikolojik ihtiyaçlarının, beden eğitimi dersine yönelik tutumları regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir. Sonuç olarak; temel psikolojik ihtiyaçlar ile beden eğitimi dersine yönelik tutum açısından, temel psikolojik ihtiyaçlar düzeyi arttıkça beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi de artış göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor, lise öğrencileri, psikolojik ihtiyaç, tutum.

Investigation of the basic psychological needs of high school students and their attitudes towards physical education and sports courses

Abstract

The aim of this study is to determine the relationship between students' basic psychological needs and attitudes towards physical education lessons. The population of the research includes 1343 students studying in high schools in Alaca district of Çorum province, affiliated with the general directorates of the Ministry of National Education of the Republic of Turkey (Directorate of Secondary Education, General Directorate of Vocational and Technical, General Directorate of Religious Education). The sample of the research consists of 1088 students. The sample of the research was selected by convenience sampling method. 'Personal Information Form', 'Attitude Scale Towards Physical Education Lesson' and 'Basic Psychological Needs Scale in Physical Education' were used as data collection tools. Descriptive statistics, T-Test and Anova analysis, Pearson correlation simple and multiple regression analyzes were used to analyze the data. Significant findings were found between Basic Psychological Needs, Autonomy, Competence dimension and Physical Education Lesson Attitude according to gender. There is a significant positive relationship between basic psychological needs and attitudes towards physical education lessons. It seems that the regression model of basic psychological needs and attitudes towards physical education course is significant. In conclusion; In terms of basic psychological needs and attitude towards physical education course, as the level of basic psychological needs increases, the level of attitude towards physical education course also increases.

Keywords: Attitude, high school students, physical education and sports, psychological need students.

Bu çalışma "Lise öğrencilerinin beden eğitiminde temel psikolojik ihtiyaçlarının ve beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

Sorumlu Yazar/Corresponded author: İzel ŞİRİN, E-posta/ e-mail: izellcetn@gmail.com

GİRİŞ

Okul, öğrencilerin beden eğitimi programları yoluyla fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarını etkilemek, sosyo-kültürel yeterlilikleri deneyimlemeleri için fırsat tanımak ve öğrencilerin şimdi ve gelecekte fiziksel aktiviteye katılmalarına yardımcı olmak için önemli bir ortamdır. Okuldaki eğitim sürecinin amacı, öğrencileri sağlıklı ve kaliteli bir yaşam tarzına teşvik etmektir. Bu süreç, öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan ve okuldan mezun olduktan sonra sağlıklarını korumak ve geliştirmek amacıyla düzenli olarak farklı fiziksel aktivite biçimleriyle meşgul olabilmeleri gerektiği anlamına gelmektedir (Tomik ve ark., 2012). Beden eğitimi, çoğu çocuğa ulaşma potansiyeline sahip olduğundan, öğrencilerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarını etkilemek için önemli bir araçtır (McKenzie, 2003). Bazı öğrenciler için beden eğitimi, fiziksel aktivite yaptıkları tek yerdir (Gallahue & Donnelly, 2003; Gül ve ark., 2019).

Beden eğitimine yönelik tutum, üç ana nedenden dolayı araştırmacıların uzun süredir ilgilendiği bir konu olmuştur. Birincisi, çocukların tutumlarını nasıl oluşturduklarını anlamak ve onların beden eğitimine yönelik eğilimlerini geliştirmek için kilit bir araç gibi görünmesidir (Subramaniam & Silverman, 2007). İkincisi; bu tutumların iyi anlaşılması beden eğitimini çocuklar için daha değerli bir deneyim haline getirmek amaçlı kullanılabilmesi ve bunu yaparken daha iyi fiziksel eğitilmiş bireyler yetiştirmeye yardımcı olabilmesidir (Graham ve ark., 1998). Üçüncüsü, beden eğitimine yönelik iyi tutumları teşvik etmek, çocuklar ve gençler arasında aktif bir yaşam tarzını teşvik etmede önemli bir bileşendir (Ennis, 1996). Bununla beraber beden eğitimi sporun biyolojik ve sosyal yönlerini de sergiler (Akyüz et al., 2016). Sonuç olarak, beden eğitimi programlarının önemli amaçlarından birisi olumlu tutumların geliştirilmesi olmuştur (Silverman, 2005).

Beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin tutumlarının göz önünde bulundurulması kadar onların psikolojik ihtiyaçlarının da karşılanması önemlidir. Temel psikolojik ihtiyaçlar; özerklik, yeterlilik ve ilişkidir. Özerklik ihtiyacı, irade ve psikolojik özgürlüğü deneyimleme ihtiyacı olarak tanımlanmış olup gerçek benlikten kaynaklanan kendini onaylayan davranışı ifade etmektedir (Biddle & Mutrie, 2007). Yetkinlik ihtiyacı, genellikle sosyal çevre ile etkileşim yoluyla ustalığı deneyimleme ihtiyacı olarak adlandırılır. İlişkililik; başkalarıyla bağlantılı hissetme, önemsenme ve önemli kişilerle bir aidiyet duygusu yaşama ihtiyacıyla ilgilidir. Bu üç psikolojik ihtiyaç; otonom motivasyon için temel olarak kabul edilir ve insan gelişiminin tüm aşamalarında ve tüm bağlamlarda motive edilmiş davranış, öğrenme, gelişme ve psikolojik büyüme için evrensel, organizmaya dayalı, birbirine bağlı gereklilikleri oluşturur.

Temel ihtiyaçların karşılanması, özellikle lise çağındaki öğrencilerin bütüncül gelişimi için büyük önem taşır. Bu dönemde, ergenler özerklik, yeterlilik ve ilişki kurma gibi temel psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak isterler. Bu ihtiyaçların karşılanması, öğrencilerin öğrenme ve eğitim çıktıları üzerinde olumlu etkiler yaratabilir. Okul, ergenlerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerinde kritik bir rol oynar ve onların gelecekteki yaşamlarını şekillendiren önemli bir ortamdır (Ryan & Deci, 2017).

Sonuç olarak, yapılan hem bu çalışma hem de benzeri çalışmalar beden eğitimi ve spor dersinin verimliliği ve amacına ulaşması açısından oldukça önemlidir. Çünkü öğrencinin psikolojik ihtiyaç düzeyi, yaşı, cinsiyeti, sınıfı, egzersiz yapma alışkanlığı, lisansa sahip olma ya da anne-baba eğitim düzeyi beden eğitimi ve spor dersine katılımında önemli yere sahiptir. Ayrıca insanların yaşam koşulları, ihtiyaçları, alışkanlıkları her geçen gün değişmektedir ve bu durum eğitime de yansımaktadır. Öğrencilerin değişim karşısında derslerden talepleri farklılaşmakta bu durumun doğrultusunda da farklı ihtiyaçlar doğmaktadır. Yapılan çalışmanın literatüre sağladığı katkı neticesinde bundan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçları ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkileri ve yordayıcı özellikleri tespit etmektir. Ayrıca, bu ilişkilerin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Araştırmanın evrenini Çorum Alaca ilçesinde öğrenim gören 1343 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma evrenindeki her öğrencinin örneğe girme olasılığını eşit hale getirmek ve çalışma için gerekli olan katılımcı sayısına kolayca ulaşabilmek amacıyla basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygulanan ankete, toplam 1088 öğrenci katılım göstermiştir. Araştırma evreni dikkate alındığında, örneklem sayısının yeterli olduğu görülmektedir (Gürbüz & Şahin, 2016).

Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir. Çalışmanın etik kurul onayı Çorum Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu’nun 04/11/2022-23 sayılı kararı ile alınmıştır.

Veri toplama araçları

Çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından katılımcıların demografik bilgilerini toplamak amacıyla geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, psikolojik ihtiyaçlar ve alt boyutları düzeyini değerlendirmek amacıyla “Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği” ve beden eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini değerlendirmek amacıyla “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Yönergede veri toplama aracının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiş ve mevcut verilere yüz yüze katılım sonucunda ulaşılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Lise öğrencilerinin cinsiyet, okul türü, sınıf ve yaş demografik bilgilerini elde etmek amacı araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır.

Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği: Anketin ikinci bölümünde, 12 sorudan oluşan “Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği” yer almaktadır. Ölçek, Vlachopoulos ve arkadaşları (2011) tarafından geliştirilmiş ve Turkey ve arkadaşları (2019) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Yapılan geçerlilik ve güvenilirlik çalışması sonucunda, ölçek orijinali ile benzerlik göstermiş ve özerklik (3, 6, 9, 12. sorular), yeterlilik (1, 4, 7, 10. sorular) ve ilişki (2, 5, 8, 11. sorular) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek, 7’li Likert tipi (Hiç uygun değil-Tamamen uygun) derecelendirme türünde tasarlanmıştır. Turkey ve arkadaşları (2019) çalışmasında ölçeğin güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.85 olarak bulunmuştur. Bu çalışma için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ise ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı 0.87 olarak hesaplanmıştır.

Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği: Üçüncü bölümde, 35 sorudan oluşan “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” yer almaktadır. Ölçeğin ters kodlanan 11 maddesi bulunurken (madde 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35), diğer 24 maddesi normal kodlanmıştır. Ölçek, 5’li Likert tipi (Tamamen katılmıyorum-Tamamen katılıyorum) derecelendirme türünde tasarlanmıştır. Ölçekte alınacak en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175’tir (Güllü & Güçlü, 2009). Güllü ve Güçlü (2009) çalışmasında ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur. Bu çalışma için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ise ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı 0.89 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin toplanması/işlem yolu

Çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından katılımcıların demografik bilgilerini toplamak amacıyla geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, psikolojik ihtiyaçlar ve alt boyutları düzeyini değerlendirmek amacıyla “Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği” ve beden eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini değerlendirmek amacıyla “Beden Eğitimi Dersine Yönelik

Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Yönergede veri toplama aracının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiş ve mevcut verilere yüz yüze katılım sonucunda ulaşılmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmada toplanan verilerin analiz edilebilmesi için, IBM SPSS 26 paket programı kullanılmıştır. Katılımcılar ve araştırma ölçekleri hakkında genel bilgileri öğrenebilmek amacıyla frekans analizi ve tanımlayıcı analizler yapılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının, güvenilirliği Cronbach’s Alpha katsayı ile kontrol edilerek güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadaki ölçekler ve boyutlarının, demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit edebilmek amacıyla T-Testi ve Anova analizi kullanılmıştır. Anova analizi sonucunda anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Tukey Testi yapılmıştır. Temel psikolojik ihtiyaçlar ve alt boyutları ile beden eğitimi dersine yönelik tutum arasındaki ilişkinin tespit edilebilmesi amacıyla Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bağımsız değişkenin (Temel psikolojik ihtiyaçlar) bağımlı değişken (Beden eğitimi dersine yönelik tutum) üzerindeki etkisini tespit edebilmek amacıyla basit regresyon analizi yapılmıştır. Ayrıca Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeğine ait alt boyutların, beden eğitimi dersine yönelik tutum üzerindeki etkisini tespit edebilmek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma raporu oluşturulurken, anlamlılık düzeyi için %95 güven aralığı ($p<0,05$) kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde beden eğitimi dersinin uygulanması sırasında lise öğrencilerinin psikolojik ihtiyaçlar düzeyinin ve beden eğitimi dersi tutum düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan istatistiksel analizlerin bulgularına yer verilmektedir.

Tablo 1. Demografik özelliklere yönelik bulgular

Değişkenler	Cevaplar	n	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	616	56,6
	Erkek	472	43,4
Sınıf	9. sınıf	291	26,7
	10. sınıf	248	22,8
	11. sınıf	336	30,9
	12. sınıf	213	19,6
Yaş	14 yaş	255	23,4
	15 yaş	271	24,9
	16 yaş	267	24,5
	17 yaş ve üzeri	295	27,1

Öğrencilerin %56,6’sı kadın, %43,4’ü erkektir. %51,7’si ortaöğretim, %25,7’si mesleki öğretim, %22,6’si dini öğretim genel müdürlüğüne bağlı okullarda eğitim görmektedir.

Tablo 2. Araştırma ölçekleri ve alt boyutlarına yönelik tanımlayıcı bulgular

Ölçek ve Alt Boyutları	\bar{X}	S.S	Minimum	Maksimum
Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği	4,54	1,34	1,00	7,00
Özerklik Boyutu	4,17	1,63	1,00	7,00
Yeterlilik Boyutu	4,46	1,58	1,00	7,00
İlişki Boyutu	4,98	1,62	1,00	7,00
Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	131,69	27,08	35,00	175,00

Öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği düzeylerine yönelik puan ortalamasının ($\bar{x}=4,54$), özerklik alt boyutu düzeylerine yönelik puan ortalamasının ($\bar{x}=4,17$), yeterlilik alt boyut düzeylerine yönelik puan ortalamasının ($\bar{x}=4,46$) ve ilişki alt boyutu düzeylerine yönelik puan ortalamasının ($\bar{x}=4,98$) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum ölçeği düzeylerine yönelik puan ortalamasının $\bar{x}=131,69$ 'tir.

Tablo 3. Araştırma ölçekleri ve alt boyutları ile cinsiyet karşılaştırması

Ölçek ve Alt Boyutları	Cinsiyet	\bar{X}	S.S.	t	p
Temel Psikolojik İhtiyaçlar	Kadın	4,36	1,20	-4,765	0,001*
	Erkek	4,76	1,48		
Özerklik Boyutu	Kadın	3,93	1,52	-5,466	0,001*
	Erkek	4,48	1,72		
Yeterlilik Boyutu	Kadın	4,22	1,47	-5,524	0,001*
	Erkek	4,75	1,68		
İlişki Boyutu	Kadın	4,92	1,57	-1,234	0,217
	Erkek	5,05	1,69		
Beden Eğitimi Dersi Tutum	Kadın	129,85	26,08	-2,523	0,012*
	Erkek	134,07	28,19		

* $p<0,05$

Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği toplamı ve alt boyutları puan ortalamaları ile beden eğitimi dersi tutum ölçeği toplam puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Özerklik ve yeterlilik alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunurken, ilişki alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4. Araştırma ölçekleri ve alt boyutları ile sınıf karşılaştırması

Ölçek ve Alt Boyutları	Sınıf	\bar{X}	S.S.	n	F	p	Post-Hoc (Tukey Testi)
Temel Psikolojik İhtiyaçlar	9.Sınıf ¹	4,61	1,24	291	1,652	0,176	-
	10.Sınıf ²	4,55	1,26	248			
	11.Sınıf ³	4,57	1,44	336			
	12.Sınıf ⁴	4,35	1,41	213			
Özerklik Boyutu	9.Sınıf	4,41	1,54	291	6,289	0,001*	4-1 4-2
	10.Sınıf	4,27	1,54	248			
	11.Sınıf	4,10	1,71	336			
	12.Sınıf	3,81	1,67	213			
Yeterlilik Boyutu	9.Sınıf	4,43	1,49	291	1,366	0,252	-
	10.Sınıf	4,34	1,54	248			
	11.Sınıf	4,59	1,63	336			
	12.Sınıf	4,40	1,67	213			

Ölçek ve Alt Boyutları	Sınıf	\bar{X}	S.S.	n	F	p	Post-Hoc (Tukey Testi)
İlişki Boyutu	9.Sınıf	4,98	1,54	291	0,548	0,649	-
	10.Sınıf	5,02	1,55	248			
	11.Sınıf	5,01	1,71	336			
	12.Sınıf	4,85	1,68	213			
Beden Eğitimi Dersi Tutum	9.Sınıf	134,06	26,33	291	10,056	0,001*	4-1
	10.Sınıf	133,07	25,99	248			
	11.Sınıf	134,30	27,90	336			
	12.Sınıf	122,70	26,34	213			

* $p < 0,05$

Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği toplamı ve alt boyutları puan ortalamaları ile beden eğitimi dersi tutum ölçeği toplam puan ortalamalarının sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Özerklik alt boyutunda sınıflara göre anlamlı farklılık bulunurken, yeterlilik ve ilişki alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 5. Araştırma ölçekleri ve alt boyutları ile yaş karşılaştırması

Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	n	\bar{X}	S.S.	F	p	Post-Hoc (Tukey Testi)
Temel Psikolojik İhtiyaçlar	14 Yaş ¹	255	4,62	1,17	1,668	0,172	-
	15 Yaş ²	271	4,39	1,32			
	16 Yaş ³	267	4,60	1,41			
	17 Yaş ⁴	295	4,52	1,44			
Özerklik Boyutu	14 Yaş	255	4,42	1,50	3,755	0,011*	1-4
	15 Yaş	271	4,09	1,58			
	16 Yaş	267	4,22	1,66			
	17 Yaş	295	3,97	1,73			
Yeterlilik Boyutu	14 Yaş	255	4,40	1,42	4,032	0,007*	2-3 2-4
	15 Yaş	271	4,20	1,55			
	16 Yaş	267	4,60	1,62			
	17 Yaş	295	4,60	1,68			
İlişki Boyutu	14 Yaş	255	5,05	1,54	0,548	0,650	-
	15 Yaş	271	4,87	1,55			
	16 Yaş	267	5,00	1,68			
	17 Yaş	295	4,99	1,71			
Beden Eğitimi Dersi Tutum	14 Yaş	255	135,77	26,12	7,142	0,001*	4-1 4-3
	15 Yaş	271	131,68	26,06			
	16 Yaş	267	134,10	26,92			
	17 Yaş	295	125,96	28,12			

* $p < 0,05$

Yeterlilik ve özerklik alt boyutunda ile beden eğitimi dersi tutum ölçeğinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 6. Temel psikolojik ihtiyaçlar ile beden eğitimi dersine tutum ilişkisi

Ölçek ve Alt Boyutları	Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	
	r	p
Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği	0,434	0,001*
Özerklik Boyutu	0,474	0,001*
Yeterlilik Boyutu	0,305	0,001*
İlişki Boyutu	0,305	0,001*

* $p<0,05$

Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği tüm alt boyutları ile beden eğitimi dersine yönelik tutum arasında, pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$).

Tablo 7. Temel psikolojik ihtiyaçların beden eğitimi dersine yönelik tutum üzerindeki etkisi

Ölçek Adı	Model Özeti		Anova Analizi		Katsayılar	
	R	ΔR^2	F	p	B	p
Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği	0,434	0,188	252,176	0,001*	8,718	0,001*
Özerklik Boyutu					7,074	0,001*
Yeterlilik Boyutu	0,479	0,228	107,762	0,001*	0,229	0,699
İlişki Boyutu					1,266	0,001*

(Bağımlı Değişken: Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum); * $p<0,05$

Temel psikolojik ihtiyaçlarının, beden eğitimi dersine yönelik tutumları etkisi olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla kurulmuş olan regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir ($F=252,176$; $p<0,05$). Temel psikolojik ihtiyaçlar, beden eğitimi dersine yönelik tutumların yaklaşık %19'unu açıklamaktadır ($\Delta R=0,188$). Temel psikolojik ihtiyaçları alt boyutlarının, beden eğitimi dersine yönelik tutumları etkisi olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla kurulmuş olan regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir ($F=107,762$; $p<0,05$). Temel psikolojik ihtiyaçlar alt boyutları, beden eğitimi dersine yönelik tutumların yaklaşık %23'ünü açıklamaktadır ($\Delta R=0,228$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçları ve beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerine elde edilen bulguların değerlendirilmesi yapılacaktır.

Öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği düzeylerine yönelik puan ortalamasının ($\bar{x}=4,54$) olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlara göre değerlendirildiğinde, özerklik alt boyutu düzeyine yönelik puan ortalaması ($\bar{x}=4,17$), yeterlilik alt boyut düzeyine yönelik puan ortalaması ($\bar{x}=4,46$) ve ilişki alt boyutu düzeyine yönelik puan ortalaması ($\bar{x}=4,98$) olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum ölçeği düzeylerine yönelik puan ortalamasının ise ($\bar{x}=131,69$) olduğu tespit edilmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 175'tir. Bu sonuçlar, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğunu göstermektedir. Ölçekten ve alt boyutlarından alınabilecek en yüksek puan 7'dir. Bu araştırmada, öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç düzeyleri ve alt boyutlarının orta düzeyin üstünde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca, öğrencilerin ergenlik döneminde olmalarının, bu dönemde özerklik, yeterlilik ve ilişkilik ihtiyaçlarının artmasının etkisi olabilir. Ergenlik dönemi, bireylerin kimlik oluşturma sürecinde olduğu ve sosyal bağlantılara, bağımsızlık hissine ve yetkinlik deneyimlerine ihtiyaç duyduğu bir dönemdir. Lise eğitimi sürecinde, öğrenciler akademik başarı ve üniversite sınavlarına hazırlık gibi hedeflere odaklandıkları için, yeterlilik ve başarı duygularını destekleyen aktivitelerle meşgul olurlar. Bu da temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir rol oynayabilir. Yapılan birçok çalışmada da (Çetin, 2007; Güllü, 2007; Koç, 2009; Oktaş, 2009; Yağcı, 2012; Pidecioğlu, 2015; Sarıdede, 2018; Dalgın, 2019; Taşdemir, 2019; Atik, 2020; Çitil, 2021; Yıldız, 2022) aynı doğrultuda sonuca ulaşılmıştır. Öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç düzeyleri ve alt boyutları ise orta düzeyin üstünde olduğu tespit edilmiştir. Aydın (2020), spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçları ile boş zaman sıkılma algılarının karşılaştırılması adlı çalışması incelendiğinde sonuçları çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Erkek öğrencilerin, kadın öğrencilere göre daha yüksek düzeyde temel psikolojik ihtiyaçlar, özerklik, yeterlilik ve beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. İlişki alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu durumun nedenleri üzerine yapılan değerlendirmelerde, Türk toplumunda erkeklerin daha fazla özerklik ve yeterlilik ihtiyacı duydukları ve bu ihtiyaçlarının daha az karşılanabileceği düşünülebilir. Erkek çocukların, toplumda bağımsız ve güçlü olmaya teşvik edilmesi, bu ihtiyaçların daha yüksek olmasına neden olabilir. Kadın ve erkeklerin yetiştirilme tarzları arasındaki farklılıklar da bu durumu etkileyebilir. Geleneksel olarak, erkeklerin daha fazla bağımsızlık ve rekabetçi aktivitelerle özdeşleştirildiği, kadınların ise daha ilişkisel ve işbirlikçi rollerle büyütüldüğü bir toplum yapısı mevcuttur. Bu nedenle, erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olması ve temel psikolojik ihtiyaçlarının daha yüksek olması beklenebilir.

Beden eğitimi tutum düzeyi ile ilgili yapılan diğer çalışmalarda (Çetin, 2007; Güllü, 2007; Özyalvaç, 2010; Yağcı, 2012; Pidicioğlu, 2015; Sarıdede, 2018; Dalgın, 2019; Hazar, 2019; Kılıcı, 2019; Tırnakçı, 2019; Oktaş, 2019; Çitil, 2021; İnan, 2021; Yıldız, 2022), erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek düzeyde beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçları desteklemeyen bazı çalışmalarda ise (Akdoğan, 2017; Taşdemir, 2019), kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bazı çalışmalarda da (Aras, 2019; Atik, 2020) beden eğitimi dersi tutum düzeylerinde cinsiyete göre farklılık tespit edilmemiştir.

Dinçer (2019) ve Aydın (2020) yaptıkları çalışmalarda, temel psikolojik tutum düzeyinde öğrencilerde cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir. Yasul (2016) tarafından yapılan çalışmada, beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi sonucunda, ilişki, özerklik ve yeterlilik alt boyutlarında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Erkek öğrencilerin daha yüksek düzeyde temel psikolojik ihtiyaç, özerklik, yeterlilik ve beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip olmalarının nedenleri üzerine yapılan bu yorumlar, cinsiyet rollerinin ve toplumsal beklentilerin öğrencilerin psikolojik ihtiyaçları ve tutumları üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir.

Sınıf değişkenine göre temel psikolojik ihtiyaçlar düzeyi ile temel psikolojik ihtiyaçların alt boyutları olan yeterlilik düzeyinde ve ilişki düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir. 12. sınıfların diğer sınıflara göre daha az düzeyde beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu durumun nedenleri üzerine yapılan değerlendirmelerde, 12. sınıf öğrencilerinin üniversite sınavlarına hazırlık sürecinde olmaları ve akademik baskıların artması önemli bir etken olabilir. Üniversiteye giriş sınavlarına hazırlık, öğrencilerin zaman ve enerji kaynaklarını büyük ölçüde tüketebilir, bu da onların beden eğitimi derslerine yönelik ilgilerini ve motivasyonlarını azaltabilir. Dinçer (2019), araştırmasında bu çalışma ile aynı doğrultuda temel psikolojik ihtiyaçlar düzeyi ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Yapılan diğer çalışmalarda ise sınıfa göre beden eğitimi tutum düzeyinde farklı sonuçlara rastlanmıştır. Beden eğitimi dersi tutum düzeyi Güllü (2007), 10. sınıf yüksek; Oktaş (2019), 12. sınıf yüksek; Kılıcı (2019), 9. sınıf yüksek; Aras (2019), 11. sınıf yüksek; Özyalvaç (2010) yüksek, 9. ve 10. sınıf yüksek; Çitil (2021), 11. sınıf ve 12. sınıf yüksek; İnan (2021), 10. sınıf yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bazı çalışmalarda ise beden eğitimi tutum düzeyinde sınıf

açısından (Çetin, 2007; Tırnakçı, 2019; Dalgın, 2019; Hazar, 2019; Atik, 2020; İnan, 2021; Yıldız, 2022); anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Temel psikolojik ihtiyaçlar düzeyi ve ilişki alt boyutunda yaşa göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Özerklik alt boyutunda 14 yaşındaki öğrencilerin, 17 yaşındaki öğrencilere göre özerklik düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yeterlilik alt boyutunda 15 yaşındaki öğrencilerin, 16 yaşındaki ve 17 yaşındaki öğrencilere göre daha düşük yeterlilik düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu durumun nedeni, 14 yaşındaki öğrencilerin ergenlik döneminin başında olmaları ve bu dönemde bağımsızlık arayışlarının daha belirgin olması olabilir. Bu yaş grubundaki öğrenciler, genellikle ailelerinden ve öğretmenlerinden daha fazla bağımsızlık talep ederler ve kendi kararlarını verme konusunda daha istekli olurlar. Ayrıca, bu dönemde bireysel kimlik oluşturma süreci de başladığı için, özerklik ihtiyaçları daha yüksek olabilir. 17 yaşındaki öğrencilerin 14 yaşındaki ve 16 yaşındaki öğrencilere göre daha düşük beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Yapılan diğer çalışmalarda beden eğitimi tutum düzeyi ilgili farklı sonuçlara rastlanmıştır. Güllü (2007); Çetin (2007); Pidecioglu (2015); Sarıdede (2018) ve Aras (2019) çalışmalarında yaş değişkeninde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Yapılan çalışmaları ve bu çalışmayı desteklemeyen Çitil (2021), 18 yaş grubunda beden eğitimi dersi tutum düzeyini daha yüksek tespit etmiştir. Yasul (2016), beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencileri temel psikolojik ihtiyaçlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi adlı çalışmasında temel psikoloji ihtiyaçları alt boyutlarında yaş değişkenine göre bölümler arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir.

Temel psikolojik ihtiyaçlar düzeyi arttıkça, beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi de artış göstermektedir. Özerklik, yeterlilik ve ilişki boyutu ile beden eğitimi dersine yönelik tutum arasında, pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Özerklik, yeterlilik ve ilişki düzeyi arttıkça, beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi de artış göstermektedir. Temel psikolojik ihtiyaçlarının, beden eğitimi dersine yönelik tutumları etkisine baktığımızda; temel psikolojik ihtiyaçlar, beden eğitimi dersine yönelik tutumların yaklaşık %19'unu açıklamaktadır. Temel psikolojik ihtiyaç düzeylerinin 1 birim artması, beden eğitimi dersine yönelik tutumunda yaklaşık %8,72'lik bir artışa sebep olmaktadır. Yani temel psikolojik ihtiyaçların, beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Temel psikolojik ihtiyaçlar alt boyutlarında ise, beden eğitimi dersine yönelik tutumların yaklaşık %23'ünü açıklamaktadır. Özerklik ve ilişki boyutunun, beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir etkisinin olduğu

tespit edilmiştir. Yeterlilik boyutunun, beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Temel psikolojik ihtiyaçlar ile beden eğitimi dersine yönelik tutum açısından temel psikolojik ihtiyaçlar düzeyi arttıkça beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyi de artış göstermektedir. Özerklik boyutunun beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde özerklik düzeylerinin 1 birim artması, beden eğitimi dersine yönelik tutumunda yaklaşık %7,07'lik bir artışa; ilişki boyutunun beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde ilişki düzeylerinin 1 birim artması, beden eğitimi dersine yönelik tutumunda yaklaşık %1,27'lik bir artışa sebep olmaktadır. Yeterlilik boyutunun beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde ise anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, bu araştırma öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymuştur. Özerklik ve ilişki boyutları, beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahipken, yeterlilik boyutunun etkisi anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuçlar, beden eğitimi derslerinin planlanmasında ve uygulanmasında, öğrencilerin özerklik ve sosyal ilişkilerinin desteklenmesinin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, bu bulgular, eğitimcilerin ve okul yöneticilerinin, öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak daha etkili beden eğitimi programları geliştirmeleri gerektiğini göstermektedir. Gelecekteki araştırmalar, bu bulguların farklı demografik gruplarda ve farklı eğitim seviyelerinde geçerliliğini araştırarak, beden eğitimi derslerinin öğrencilerin genel psikolojik sağlıkları üzerindeki etkilerini daha kapsamlı bir şekilde incelemelidir.

Öneriler

Beden eğitimi ve spor dersleri, çocukların ve gençlerin fiziksel aktivite yapma, egzersiz yapma ve spor alışkanlıklarını kazanmalarına önemli katkılar sağlar. Okul ortamı, bazı çocuklar için sporla tanışma, egzersiz aktivitelerine katılma ve eğlenceli deneyimler yaşama fırsatı sunabilir. Bunun için beden eğitimi ve spor dersi müfredatı; öğrencilerin bireysel farklılıkları, tutumları, psikolojik ihtiyaç düzeyleri, gelişim dönemleri, yapılan araştırma sonuçları göz önünde bulundurularak öğrencilerin sağlıklı ve mutlu yaşam için gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde katıldıkları sportif etkinlikler kişisel olarak anlamlı olmalı ve öğrenciler kendilerini öğrenme sürecinde aktif katılımcılar olarak hissetmelidir. Beden eğitimi dersleri öğrencilerin sadece becerileri öğrenmesine, yarışmalarını,

rekabet oyunlarına katılmasını değil öğrencilerin fiziksel aktiviteleri gerçekleştirebilecek özgüvene, becerilere sahip olmalarını da sağlamalıdır. Beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin tutumları kadar onların psikolojik ihtiyaçlarının da karşılanması önemlidir. Psikolojik temel ihtiyaçların karşılanması, okullarda öğrencilerin bütüncül gelişimi için önemlidir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrencilerin kendini sürecin içinde hissedecekleri ve aktif olacakları öğretim teknikleri ve yöntemleri seçmelidir. Bu aktif ve anlamlı katılım sayesinde amaçlanan spor sevgisi ve spor bilinci oluşturma kolaylaşmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri; öğrencilerin hem bedensel hem zihinsel hem de ruhsal gelişimlerini göz önünde bulundurarak, rahat hareket edebileceği olumlu bir öğrenme ortamı yaratmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akdoğan, B. (2017). *Lise öğrencilerinin ve ebeveynlerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları* [Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi].
- Akyüz, M., Agar, M., Akyüz, Ö., & Dogru, Y. (2016). Motivational factors affecting athletes in selecting the sport branches of athletics, ski and tennis. *Journal of Education and Training Studies*, 4(12), 160-165.
- Aras, G. (2019). *Farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki* [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi].
- Atik, G. (2020). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ve yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Kırıkkale İli Örneği)* [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi].
- Aydın, H. (2020). *Spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçları ile boş zaman sıkılma algılarının karşılaştırılması* [Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi].
- Biddle, S., & Mutrie, N. (2007). Psychology of physical activity. 5 Aralık 2022 tarihinde Determinants, well-being and interventions. <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203019320/psychology-physical-activity-nanette-mutrie-stuart-biddle> adresinden alındı.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Çetin, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Kırşehir il örneği)* [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi].
- Çitil, Ö. (2021). *Lise düzeyindeki öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumlarının ve beden eğitimi dersi sportmenlik davranışının incelenmesi (Elazığ İl Örneği)* [Yüksek Lisans Tezi, Alparslan Üniversitesi].
- Dalgın, İ. (2019). *Özel ve devlet liseleri öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları* [Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi].
- Dinçer, H. T. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi yatkınlık düzeyleri ile temel psikolojik ihtiyaçları arasındaki ilişki* [Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi].
- Ennis, C. (1996). Students' experiences in sport-based physical education (more than) apologies are necessary. *Quest*, 48(4), 453-456.

- Gallahue, D., & Cleland-Donnelly, F. (2003). *Developmental Physical Education for All Children*, 4th edition, Leeds. Human Kinetics.
- Graham, G., Holt-Hale, S., & Parker, M. (1998). *Children moving: sn approach to teaching physical education*. Mountain View CA.
- Güllü, M. (2007). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi].
- Güllü, M., & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Gül, O., Soygüden, A., & Karagöz, Y. (2020). Okul sporları değerlendirme ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (46), 306-321.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknikleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Hazar, G. (2019). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını etkileyen faktörlerin araştırılması* [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi].
- İnan, B. C. (2021). *Beden eğitimi ve spor ders saatlerinin akademik başarıya etkisi: beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumların aracılık rolü* [Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi].
- Kılcı, H. (2019). *Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerine etkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi].
- Koç, Y. (2009). *İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel uygunlukları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi].
- McKenzie, T. L. (2003). Health-related physical education: Physical, activity fitness, and wellness In: Silverman S and Ennis CD (eds.) *Student learning in physical education: Applying research to enhance instruction*.
- Oktaş, A. (2019). *Lise öğrencilerinde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ile akademik öz yeterlik ilişkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi].
- Özyalvaç, N. T. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi].
- Pidecioğlu, T. (2015). *Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi].
- Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2017). The theory of self-determination. Basic psychological needs in motivation, development and wellnes, *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
- Sarıdede, Ş. K. (2018). *Ortaöğretim Öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi].
- Silverman, S. (2005). Thinking long term: Physical education's role in movement and mobility. *Quest*, 57(1), 138-147.
- Subramaniam, P. R., & Silverman, S. (2007). Middle school students' attitudes toward physical education. *Teaching and teacher education*, 23(5), 602-611.
- Taşdemir, N. (2019). *Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Ağrı İli Hamur İlçesi Örneği)* [Yüksek Lisans Tezi, İbrahim Çeçen Üniversitesi].

- Tırnakçı, A. O. (2019). *Ortaöğretim (lise) öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının incelenmesi (Sivas İli Örneği)* [Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi].
- Tomik, R., Olex-Zarychta, D., & Mynarski, W. (2012). Social values of sport participation and their significance for youth attitudes towards physical education and sport. *Studies in Physical Culture and Tourism*, 19(2), 99-104.
- Turkay H., Mumcu H.E., Çeviker A., Güngöz, E., & Özlü, K. (2019). Beden eğitiminde temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39 (2), 1135-1155.
- Vlachopoulos, S. P., Asci, F. H., Cid, L., Ersoz, G., González-Cutre, D., Moreno-Murcia, J. A., ... et al. (2013). Cross-cultural invariance of the basic psychological needs in exercise scale and need satisfaction latent mean differences among Greek, Spanish, Portuguese and Turkish samples. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(5), 622-631.
- Yağcı, İ. (2012). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi].
- Yasul, Y. (2016). *Beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi].
- Yıldız, H. O. (2022). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumu ile okula aidiyet duygusu arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi].

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	İzel ŞİRİN Çisem ÜNLÜ
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	İzel ŞİRİN Çisem ÜNLÜ
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	İzel ŞİRİN Çisem ÜNLÜ
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	İzel ŞİRİN Çisem ÜNLÜ
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	İzel ŞİRİN Çisem ÜNLÜ
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, HİTİT Üniversitesi Spor Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nun 04/11/2022-23 sayılı kararı ile alınmıştır. <i>This research was carried out by the decision of the Ethics Committee of Non-Interventional Research in Sports Sciences of HITIT University numbered 04/11/2022-23.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.